

İsrail ICC Yetkisini Nasıl Atlatıyor?

Dünyanın en ağır suçlarını kovuşturmakla görevli Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), bir ulusun kurnazca kaçışına karşı güçsüz kalırsa ne olur? İsrail, ICC'nin tamamlayıcılık ilkesini bir kalkana dönüştürerek, sahte soruşturmalarla bağımsız araştırmaları engelliyor. Bu makale, İsrail'in bu yasal boşluğu nasıl istismar ettiğini, baskı altındaki Filistinlilere karşı şiddet yanlısı yerleşimcilere öncelik veren çifte bir adalet sistemi uyguladığını ve SWIFT, Mastercard/Visa ve uçuş yasağı listeleri aracılığıyla ICC yargıçlarını felce uğratan ABD yaptırımlarına dayandığını ortaya koyuyor. Hind Rajab ve Rafah paramedik katliamları, bu stratejinin derinliğini gösteriyor ve acil uluslararası eylem talep ediyor.

Tamamlayıcılık İlkesinin İstismarı

ICC'nin tamamlayıcılık ilkesi, Roma Statüsü'nün 17. maddesinde yer alır ve yalnızca bir devletin kendi yetki alanındaki suçları samimi bir şekilde kovuşturmaya "isteksiz veya yetersiz" olduğu durumlarda müdahaleye izin verir. İsrail, bu hükmü alaycı bir şekilde istismar ederek, ICC denetimini engellemek için bir perde olarak hizmet veren yüzeysel iç soruşturmalar yürütüyor. Ocak 2024'teki Hind Rajab katliamı ve 23 Mart 2025'teki Rafah paramedik katliamı bu taktiği örnekliyor. Hind Rajab olayında, IDF başlangıçta herhangi bir katılımı reddetti ve 6 yaşındaki bir kız çocuğu ile ailesinin tank ateşiyle öldürüldüğü, onları kurtarmak için gönderilen bir ambulansın yok edildiği ve iki paramediğin öldürüldüğü bölgede hiçbir askerin bulunmadığını iddia etti. Ancak Forensic Architecture tarafından yapılan bağımsız soruşturmalar ve video kanıtları, IDF tankının sorumlu olduğunu kanıtladıktan sonra IDF "hatalar" yaptığını kabul etti, ancak hiçbir cezai suçlama yapılmadı – yalnızca askerleri suçsuz bulan bir ön inceleme gerçekleştirildi. Benzer şekilde, Rafah katliamında IDF, insani yardım araçlarının "şüpheli" olduğunu ve Hamas'la bağlantılı olduğunu yanlış bir şekilde iddia ederek, PRCS ve BM personeli de dahil olmak üzere 15 yardım görevlisini infaz tarzı bir saldırıda öldürdü. Video görüntüleri bu anlatıyı çürüttü ve IDF'yi hataları kabul etmeye zorladı, ancak 20 Nisan 2025'teki soruşturma yalnızca "mesleki yanlış davranış" bulgularıyla sonuçlandı, bir yardımcı komutanı görevden aldı ve bir diğerini disipline etti, cezai sorumluluk olmaksızın.

Bu soruşturmalar ne bağımsız ne de titizdir, askerlerin kendi kendini savunan ifadelerine dayanır ve mağdur kanıtlarını ile insan hakları raporlarını göz ardı eder. IDF'nin 2008-2009 Gazze Savaşı'ndan sonra 47 soruşturma başlatıp %1'den az suçlama oranıyla sonuçlanması, samimi bir şekilde kovuşturma yapmaya isteksiz olduğunu vurguluyor. İsrail ayrıca, Filistin'in 2015'te Roma Statüsü'ne katılmasına rağmen devlet statüsünü sorgulayarak ICC'nin otoritesine meydan okuyor; bu tutum, 21 Kasım 2024'te Ön Yargılama Dairesi I tarafından reddedildi ve Netanyahu ile Gallant için tutuklama emirleri çıkararak yetkisini doğruladı. 5 Haziran 2025'te Dışişleri Bakanı Marco Rubio tarafından duyurulan ICC yargıçlarına yönelik son ABD yaptırımları, bu kaçışı daha da kötüleştiriyor. Solomy Balungi Bossa, Luz del Carmen Ibáñez Carranza, Reine Adelaide Sophie Alapini Gansou ve Beti Hohler yargıçlarını hedef alan bu önlemler, ABD varlıklarını donduruyor ve seyahat

yasakları getiriyor, muhtemelen SWIFT ağı aracılığıyla banka hesaplarını donduruyor ve Mastercard/Visa hizmetlerini askıya alıyor, Savcı Khan'ın kesintiye uğrayan erişiminde görüldüğü gibi. Bu ABD desteği, egemenlik iddialarına dayanarak ICC işlemlerini geciktiriyor ve İsrail'in kaçışını, belgelenmiş vahşetler için adaletten kaçmak için tamamlayıcılığı kasıtlı bir şekilde kötüye kullanma olarak pekiştiriyor.

Farklı Yargı Standartları: Filistinliler ve Şiddet Yanlısı Yerleşimciler

İsrail'in yargı sistemi, işgal altındaki topraklarda eşit koruma sağlayan Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin yetkisini ihlal eden çifte bir yasal rejim uygulayarak bir baskı aracı olarak işlev görüyor. 12 yaşındaki çocuklar da dahil olmak üzere Filistinliler, taş atma gibi küçük suçları ağır önlemlerle cezalandıran militarize bir mahkeme sistemine tabidir. Defense for Children Palestine, her yıl 500-700 çocuğun gözaltına alındığını, şiddete, tek kişilik hücre hapsine ve yasal temsil olmaksızın zorla itiraflara maruz kaldığını bildiriyor; bu, Human Rights Watch'ün 2015 raporunda güvenlik güçlerinin kötü muameleleri hakkında belgelenmiştir. 2022'de 137 çocuk gözaltına alındı ve 2023'te, The Guardian'ın 2024'teki ifşasına göre, keskin nişancıların reşit olmayanları öldürmesi de dahil olmak üzere ölümcül bir artış yaşandı. Bu davalar genellikle hapse yol açar ve Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni ihlal eder.

Buna keskin bir tezat olarak, Batı Şeria'da 700.000'den fazla olan şiddet yanlısı İsraili yerleşimciler, sivil hukuk altında faaliyet gösteriyor ve arazi gaspı ile saldırılar için dokunulmazlık kazanıyor. B'Tselem'in 2021 raporu, "Yahudi Üstünlüğü Rejimi", silahlı ve IDF karakolları tarafından desteklenen yerleşimcilerin, kundaklama, dayak ve cinayetler yoluyla Batı Şeria topraklarının %50'sinden fazlasını ele geçirdiğini detaylandırıyor. 2015'te Duma'daki kundaklama saldırısı, bir Filistinli aileyi öldürdü ve yıllar süren gecikmelerden sonra yalnızca bir yerleşimci mahkum edildi, diğerleri adaletten kaçtı. Addameer'in 2023 raporu, askeri mahkemelerin yerleşimcileri dışladığını ve yerleşimcilerin hafif sivil işlemlerden veya hiç işlemiden faydalandığını, Yüksek Adalet Divanı'nın arazi gasplarını "güvenlik" önlemleri olarak onayladığını doğruluyor. Bu eşitsizlik, Roma Statüsü'nün apartheid tanımını açıkça ihlal eden bir ırksal egemenlik sistemini kökleştiriyor.

Vaka Çalışmaları: Hind Rajab ve Rafah Paramedik Katliamları

Hind Rajab ve Rafah paramedik katliamları, İsrail'in kaçış taktiklerinin çarpıcı örnekleridir. Ocak 2024'te, 6 yaşındaki Hind ve ailesi Gazze Şehrinde IDF tank ateşiyle öldürüldü ve onları kurtarmak için gönderilen bir ambulans da hedef alındı, paramedik Yousef Zeino ve Ahmed al-Madhoun öldürüldü. IDF, bölgede asker bulunmadığını iddia ederek yalan söyledi, ta ki Forensic Architecture'ın 2024'teki video ve ses kanıtlarıyla desteklenen soruşturması, tankın 13-23 metre mesafeden ateş ettiğini kanıtlayana kadar. Hiçbir cezai suçlama yapılmadı – askerler "mesleki yanlış davranış" bahanesiyle aklandı. Benzer şekilde, 23 Mart 2025'teki Rafah saldırısında, PRCS ve BM personeli de dahil olmak üzere 15 yardım görevlisi, ambulanslara ve bir BM aracına yönelik bir saldırıda infaz edildi. IDF, Hamas bağlantıları olduğunu yanlış bir şekilde iddia etti, ancak bir paramediğin telefonundan alınan video görüntüleri yalanı ortaya çıkardı ve araçların ışıklarının açıkken ateş altında olduğunu gösterdi. 20 Nisan 2025'teki soruşturma yalnızca "mesleki başarısızlıklar" buldu,

bir yardımcı komutanı görevden aldı ve cezai sorumluluk olmaksızın bir diğeri disiplin etti, otopsiler kasıtlı cinayetleri doğrulasa da.

Bu vakalar, İsrail'in modelini vurguluyor: inkar edilemez kanıtlar ortaya çıkana kadar yalan söylemek, ardından failleri aklamak için sahte soruşturmalar yürütmek ve tamamlayıcılığı istismar ederek ICC yetkisini engellemek. ICC yargıçlarına yönelik ABD yaptırımları, finansal ve seyahat yeteneklerini bozarak bu dokunulmazlığı daha da güçlendiriyor ve mahkemeyi harekete geçmekten aciz bırakıyor.

Yasal Dayanak ve Uluslararası Sonuçlar

İsrail'in eylemleri, bir ırk grubunun diğeri karşı sistematik baskısını apartheid olarak tanımlayan Apartheid Sözleşmesi'ni ve Roma Statüsü'nü ihlal ediyor. Human Rights Watch'ün 2021 ve Amnesty International'ın 2022 raporları, İsrail'in politikalarının bu eşiği karşıladığını, ayrımcı yasalar, hareket kısıtlamaları ve cinayetlere işaret ederek sonuca varıyor. BM Özel Raportörü 2022'de işgal altındaki topraklarda apartheid'i doğruladı, İsrail'in siyasi olarak reddettiği bir bulgu. ICC'nin bu sahte soruşturmaları geçersiz kılma yetersizliği – 2024'te verilen tutuklama emirlerine rağmen – ABD yaptırımlarıyla daha da kötüleşiyor. ABD yargı yetkisi altındaki SWIFT ağı, küresel bankaları yargıçların hesaplarını dondurmaya zorlarken, Mastercard/Visa kredi hizmetlerini askıya alıyor ve uçuş yasağı listelerine yerleştirme seyahatleri kısıtlıyor, Khan'ın durumunda görüldüğü gibi. ICC ve BM bunu adalet bir saldırı olarak kınıyor, AB bir engelleme tüzüğü öneriyor, ancak İsrail'in kaçıışı devam ediyor.

İsrail'in ICC yetkisinden kaçıışı, Filistinlileri baskı altına alırken yerleşimcileri ve askerleri koruyan iki katmanlı bir yasal sistemi sürdürmek için tamamlayıcılığı istismar eden hesaplanmış bir stratejidir. Hind Rajab ve Rafah katliamları, açığa çıkan yalanları ve suçun affedilmesiyle birlikte, ICC yargıçlarını felce uğratan ABD yaptırımları, bu rejimin tartışılmaz kanıtlarıdır. Uluslararası toplum harekete geçmeli – bağımsız soruşturmalar talep etmeli, karşı yaptırımlar uygulamalı ve ICC tutuklama emirlerini yerine getirmeli – bu apartheid benzeri yapıyı yıkmak ve mağdurlara adalet sunmak için.